

Läget på energimarknaderna Olja, naturgas, kol och utsläppsrätter

Vecka 39, 2016

2016-09-27

Sammanfattning

I början av september steg oljepriserna något efter att ny data från USA visade svagare siffror än väntat på arbetsmarknaden. En svag utveckling på arbetsmarknaden stärkte i sin tur förväntningarna på att den amerikanska centralbanken (FED) inte skulle höja räntan i september, vilket resulterade i en svagare dollar som stärkte oljepriserna. Under den senaste veckan har priserna varit volatila i avvaktan på de informella samtalen i Algeriet som sannolikt kommer att äga rum i slutet av den här veckan. Efter fredagens handel stängde nästa månads termin för Brent på 45,89 dollar per fat.

Den europeiska gasmarknaden har de senaste veckorna styrts av ett svagare utbud som lett till en relativt volatil marknad, där det brittiska hubbpriset NBP visat på störst prisvolatilitet. NBP har handlats som lägst för 20,6 pence per therm vilket går att härleda till aningen sjunkande efterfråga till följd av varmare temperaturer. Priset gick dock drastiskt upp under slutet på förra veckan och handlades under fredagen för strax över 35 pence per therm för att sedan gå ned till 34 pence per therm under måndagens handel. Det är främst det pågående underhållsarbetet på flertalet norska gasfält som minskat utbudet överlag på den nordvästeuropeiska marknaden och framför allt på den brittiska markanden som fått priset att reagera så starkt.

Kolpriserna har de senaste veckorna fått stöd av ett flertal faktorer vilket och kontraktet för nästa månads termin för den europeiska referensen API2 stängde efter fredagens handel på 62,6 dollar per ton, efter att ha haft en generellt ökande trend de två senaste veckorna. En faktor som har bidragit till prisökningen är att efterfrågan på metallurgiskt kol ökat, vilket även ”spillt över” till priserna på energikol eftersom dessa råvaror till stor del är sammanlänkade. En ökad efterfrågan på energikol i Europa för lagerbyggnad inför vintersäsongen har också varit bidragande till prisökningen.

Priset på utsläppsrätter inom det europeiska handelssystemet, ETS, har de senaste två veckorna återhämtat sig något från bottennoteringarna i början av september då priset tidvis låg under 4 euro per ton koldioxid, bland annat till följd av att flera auktioneringar av utsläppsrätter slutat på låga priser. Efter fredagens handel stängde årets decemberkontrakt på 4,54 euro per ton koldioxid.

Innehåll

Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	3
Naturgasmarknaderna	6
Nyheter i korthet: Naturgas	7
Kolmarknaderna	9
Utsläppsrätter	10

Priser vid stängning efter vecka 38

Olja	ICE Brent, front month
	45,89 USD/fat ↓
Naturgas	ICAP TTF, day ahead
	13,70 EUR/MWh ↑
Kol	ICE AP12, front month
	62,6 USD/ton ↑
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	4,54 EUR/ton ↑

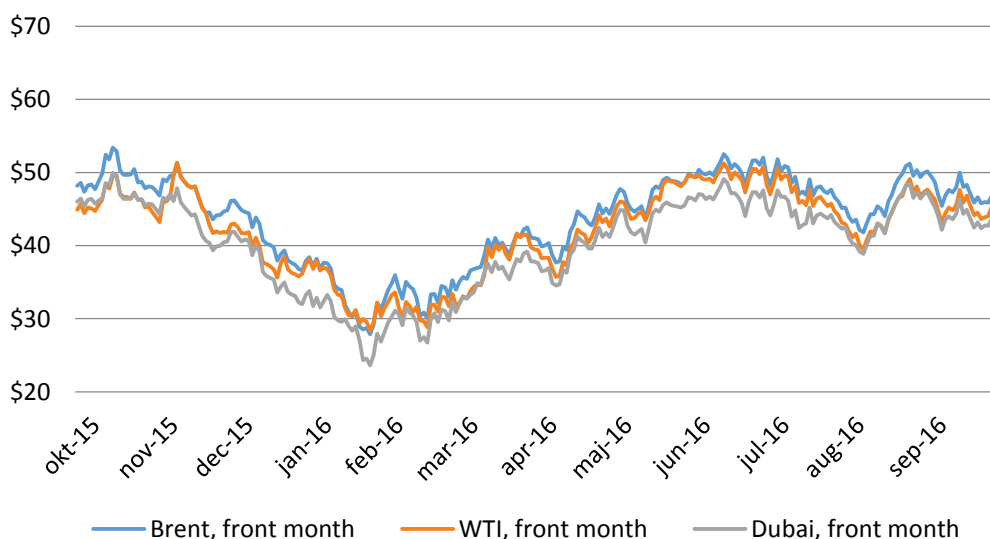
Oljemarknaderna

I början av september steg oljepriserna något efter att ny data från USA visade svagare siffror än väntat på arbetsmarknaden. En svag utveckling på arbetsmarknaden stärkte i sin tur förväntningarna på att den amerikanska centralbanken (FED) inte skulle höja räntan i september, vilket resulterade i en svagare dollar som stärkte oljepriserna. Priserna stärktes också av uttalanden från Rysslands president Vladimir Putin då han uppmuntrade oljeproducerande länder att samarbeta för att begränsa produktionsnivåerna.

Den 7 september släppte den amerikanske energimyndigheten EIA sin kortsiktsprognos för september där det konstaterades att rådande priser på futures och optioner visar på fortsatt hög osäkerhet kring prisutvecklingen under 2016 och 2017. EIA skrev också upp den amerikanska oljeproduktionen med 0,2 miljoner fat per dag under 2017 jämfört med augustis kortsiktsprognos, till följd av förväntningar på bland annat ökad borrhingsaktivitet.

Under den senaste veckan har priserna varit volatila i avvaktan på de informella samtalen i Algeriet som sannolikt kommer att äga rum i slutet av den här veckan. Uppgifter om att Saudiarabien och Iran inte är överens om vilken statistik som bör ligga till grund för en överenskommelse om frysta produktionsvolymerna har föranlett en prisnedgång medan marknadens förväntningar på mötet ändå har stärkt priserna till viss del under veckan. Efter fredagens handel stängde nästa månads termin för Brent på 45,89 dollar per fat.

Råolja (USD/fat)

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Olja

Ryska dieselleveranser till Ukraina har stoppats

Export: Ryska dieselleveranser till Ukraina via både järnväg och rörledning har stoppats efter att samtliga exporttillstånd har dragits tillbaka av den ryska staten. Den ryska rörledningsoperatören Transneft fick den 9 september en order, från den ryska centrala energitullen, om att stoppa alla oljeproduktsleveranser till Ukraina.

Beslutet om att stoppa alla dieselleveranser kom efter att det ryska exportkontrollverket återkallat alla tidigare godkända tillstånd till exportörer för leveranser av oljeprodukter till Ukraina.

I september förra året introducerade Ryssland hårdare tillsynskrav på sina oljeproduktsleveranser till Ukraina, i syfte att minimera riskerna för att produkterna skulle användas för militära syften. Detta ledde till att dieselexporten under en kortare tid stoppades men återupptogs senare. Leveranserna låg på runt 50 000–70 000 miljoner ton per månad under våren och över 80 000 miljoner ton per månad under sommaren. De ökande leveranserna till Ukraina under sommaren gav stöd till den inhemska ryska dieselmärknaden och priset på diesel gick upp i Ryssland och har fortsatt att hålla sig på samma nivå under september, trots att exporten upphörde till Ukraina. De volymer som var tänkta att exporteras till Ukraina planeras istället att omdirigeras till andra exportdestinationer.

Ukraina planerar att täcka upp för den uteblivna ryska importen genom en ökad havsbaserad import, samt genom ökad import från Vitryssland och Polen. Under 2015 importerade Ukraina totalt 6,76 miljoner ton oljeprodukter, varav 20 procent importerades från Ryssland.

Nordafrikansk oljeexport ser ut att gå mot bättre tider

Export: I mitten av september ljusnade utsikterna för oljeexport från Libyen och Nigeria och både Royal Dutch Shell och ExxonMobil Corp lyfte sina *force majeure* för oljeexport från Nigeria. Libyen meddelade att landet avsåg att återuppta export från Ras Lanouf-hamnen, vilket skulle kunna innebära att ytterligare en miljon fat per dag kommer ut på marknaden.

Enligt rapporter ska en oljetanker ha lämnat Libyen den 21 september med kurs mot Italien, vilket är den första råoljeexporten från terminalen sedan slutet av 2014. Enligt ett uttalande från Libyens statliga oljebolag kan libysk oljeproduktion återgå till omkring 1,2 miljoner fat per dag på ett år om alla rörledningar används till full kapacitet och om den libyska regeringen godkänner bolagets begärda budget. Landets statliga oljebolag har också värdjat till militanta grupper att lämna oljefälten Sharara och El Feel som för närvarande blockeras av dessa.

Norsk strejk påverkar borrhingsarbetet

Produktion: Den 21 september bröt en strejk ut bland servicearbetare på de norska oljefälten. Den norska regeringen har försökt att medla fram ett gemensamt oljeserviceavtal men har inte lyckats nå en lösning.

Till följd av de låga råoljepriserna har det gjorts stora kostnadsbesparingar på de norska gas- och oljefälten vilket har inneburit att många arbetstillfällen har försvunnit samt att nya projekt har skjutits upp eller helt stängts ned.

Statoil som är den största aktören på den norska kontinentalsockeln har meddelat att de övervakar situationen men att strejken än så länge inte har påverkat deras produktion. Statoil meddelade vidare att de fortsätter att föra samtal med serviceföretagen för att få mer klarhet i om strejken direkt kommer att påverka produktionen.

Den ansvariga fackföreningen meddelade under onsdagen att över 300 av deras medlemmar kommer att gå ut i strejken. Den norska olje- och gasindustrin, som i förhandlingarna representerades av den norska gas- och oljeföreningen, sade initialt att en eventuell strejk inte skulle komma att påverka produktionen, men när strejken väl bröt ut så tillade de att om konflikten skulle komma att eskalera så kan produktionen komma att påverkas. Fackföreningen meddelade också att om konflikten intensifieras så kan det innebära att 6 000 av deras medlemmar dras in i strejken.

Dagen innan strejken bröt ut så meddelade det norska Oljedirektoratet att råoljeproduktionen i landet hade sjunkit drastiskt under juli, då det skedde en stor driftstörning på Enis fält Goliat samtidigt som ett planerat produktionsbortfall på ett annat fält ägde rum. Det totala produktionsbortfallet uppgick till 10 procent jämfört med föregående månad.

IEA reviderar sin prognos för när oljemarknaden kan komma att återbalanseras

Marknad: IEA har justerat sin prognos kring när den globala oljemarknaden kommer att balanseras. Enligt tidigare rapport så förväntades marknaden att balanseras under första halvan av nästa år, men i och med att de nu förväntar sig att efterfrågan kommer att växa med endast 830 000 fat per dag under det nuvarande kvartalet och med 1,3 miljoner fat per dag detta år, så tror de att detta kommer att ske först under andra halvan av 2017.

I deras senaste månadsrapport så la de stor vikt vid utvecklingarna på efterfrågesidan, där de konstaterade att tillväxten bland OECD:s utvecklade länder, däribland Kina och Indien, i princip "helt stannat av". Oljelagren bland OECD-länderna nådde en rekordhög nivå på 3,11 miljarder fat under juli. Rapporten poängterade vidare att Brasilien, Iran, Irak och Ryssland "förvärrar" det globala överutbudet på råolja genom att fortsätta öka sin råoljaproduktion trots att de minskar den inhemska raffinaderikapaciteten.

I juni rapporterade IEA i sin månadsrapport att "om det inte sker några överraskningar under andra halvan av 2016 så förväntar vi oss att marknaden kommer att balansera sig". Denna uppfattning baserades dock i stor utsträckning på att efterfrågetillväxten skulle ta fart under fjärde kvartalet. Den senaste rapporten fastslog istället att det skett en "stark

försämring” av den europeiska efterfrågetillväxten under juli och IEA förväntar sig en minskning på 120 000 fat per dag för Europas efterfrågetillväxt under tredje kvartalet 2016 jämfört med samma period 2015. Rapporten beskriver detta som en tillbakagång till den tidigare trenden av fallande efterfrågan i Europa.

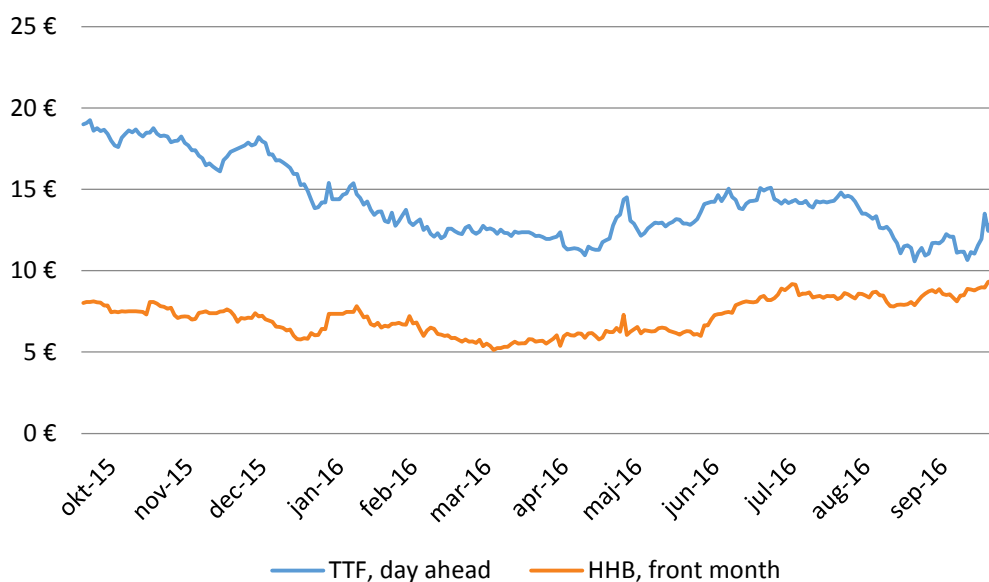
IEA:s rapport publicerades dagen efter att OPEC meddelade att de också förväntar sig att marknaden först kan komma att balanseras under andra halvan av 2017, till följd av utbudsfaktorer. Enligt OPEC:s månadsrapport så förväntar de sig att produktionen från producenter utanför organisationen kommer att vara mer robust än tidigare förväntat under 2016, vilket kommer att påverka utbudssituationen under första halvan av nästa år.

IEA poängterade dock vissa faktorer som ger stöd åt att marknaden kommer att balanseras, vilka bland annat var att de reducerade sin produktionsprognos för Nordamerika. Produktion motsvarande 460 000 fat per dag från högkostnadsproduktionsområden har stängts ned i USA sedan i maj i år. IEA förväntar sig även att den Nordamerikanska produktionen kommer att fortsätta sjunka under de kommande månaderna. Rapporten visar också på en mer pessimistisk produktionsprognos för Ryssland.

Naturgasmarknaderna

Den europeiska gasmarknaden har de senaste veckorna styrts av ett svagare utbud som lett till en relativt volatil marknad, där det brittiska hubbpriset NBP visat på störst prisvolatilitet. NBP har handlats som lägst för 20,6 pence per therm vilket går att härleda till aningen sjunkande efterfråga till följd av varmare temperaturer. Priset gick dock drastiskt upp under slutet på förra veckan och handlades under fredagen för strax över 35 pence per therm för att sedan gå ned till 34 pence per therm under måndagens handel. Det är främst det pågående underhållsarbetet på flertalet norska gasfält som minskat utbudet överlag på den nordvästeuropeiska marknaden och framför allt på den brittiska marknaden som fått priset att reagera så starkt. Det är såväl planerade som oplanerade underhållsarbeten i Norge som sammanfallit tidsmässigt och minskat leveranserna. De ryska leveranserna via rörledning till Europa är för tillfället också lägre än vid samma period förra året. LNG-leveranserna till Nordvästeuropa sjönk under förra veckan till 0,43 miljarder kubikmeter från 0,63 miljarder kubikmeter veckan innan, vilket till viss del berodde på underhållsarbete på den amerikanska LNG-exportterminalen Sabine Pass LNG-anläggning.

Naturgaspriser (euro/MWh)

Källa: Montel

Lagernivåerna i Europas gaslager uppgick den 25 september till 91,364 miljarder kubikmeter och lagerinjiceringen under förra veckan låg på 1,07 miljarder kubikmeter.

Nyheter i korthet: Naturgas

IEA menar att naturgasen har svårare att stå sig konkurrenskraftig i jämförelse med oljan

Marknad: IEA menar att den globala råolja- och naturgasproduktionen har visat sig mer motståndskraftig till fallande investeringar än naturgas, på grund av kostnadsbesparingar och en robust efterfrågan för olja i transportsektorn.

Enligt IEAs rapport "World Energy Investment 2016" så minskade de gemensamma uppströmsinvesteringarna inom gas och olja med 25 procent under 2015, till runt 580 miljarder dollar. Till skillnad från oljan så har den globala naturgassektorn haft svårare att stå sig konkurrenskraftig gentemot kol och förnybart. Uppströmsinvesteringar i projekt i bland annat Östafrika har stoppats och logistiken för att transportera LNG till kraftverk fortsätter att vara problematiskt i länder som Kina där kol fortsätter att stå för det billigare alternativet.

En slutsats i rapporten är att eftersom olja möter mindre konkurrens från alternativa bränslen inom framför allt transportsektorn, jämfört med vad naturgasen gör inom elproduktionssektorn, så har oljan lättare att hålla sig konkurrenskraftig i den gemensamma nedåtgående trenden. Till följd av detta så menar IEA att oljemarknaden kommer att återbalanseras snabbare än naturgasmarknaden.

Begränsat norskt utbud till följd av underhållsarbete

Utbud: Den norska gasproduktionen under augusti uppgick preliminärt till 8,11 miljarder kubikmeter till följd av ett utbrett underhållsarbete, vilket lett för en minskning med 0,87 miljarder kubikmeter mot föregående månad och den lägsta nivån sedan i april 2015.

Det brittiska priset på gashubben NBP fortsatte dock att sjunka under augusti trots reducerade flöden från Norge, vilket berodde på att den brittiska efterfrågan föll som resultat av begränsad injiceringskapacitet eftersom gaslagret Rough var ur funktion.

Den norska gasproduktionen var även lägre under juli i jämförelse med samma period året innan. Under juli uppgick produktionen till 8,98 miljarder kubikmeter, vilket var aningen högre än under juni månad men en minskning på 0,69 miljarder kubikmeter mot samma månad förra året. Det var framför allt en produktionsökning från gasfältet Oseberg som gjorde att produktionen ökade under juli. Statoil använder Oseberg fältet som en form av lager där de kan öka produktionen för att täcka upp för eventuella produktionsminskningar från andra fält.

Den norska gasproduktionen förväntas under september bli lägre både jämfört med föregående månad och med samma månad förra året till följd av det pågående underhållsarbetet.

Gasdispyt mellan Ryssland och Vitryssland påverkar råoljeleveranserna

Export: Ryssland och Vitryssland har haft en dispyt över gaspriser sedan i maj och har fortfarande inte lyckats komma överens om vilket pris som Vitryssland bör betala för den ryska gas som de importerar. Representanter från de två länderna träffades tidigare denna månad för ytterligare förhandlingar, men samtalen ledde inte fram till någon lösning vilket resulterade i att Ryssland beslutat att minska sina råoljeexportvolymerna till Vitryssland under resten av året. Vitryssland är en av Rysslands största gaskunder och importerade runt 19 miljarder kubikmeter gas under 2015.

När dispyten över gaspriser blommade upp under maj resulterade det i att Ryssland drog ned på sin råoljeexport till Vitryssland till endast 3,5 miljoner ton under det tredje kvartalet. Ryssland var väldigt tydliga med att meddela att de drog ned på sina leveranser på grund utav att Vitryssland har en gasskuld motsvarande runt 300 miljoner dollar till Ryssland. Rysslands rörledningsoperatör Transneft meddelade att råoljeleveranserna till Vitryssland endast kommer att uppgå till 3 miljoner ton under det fjärde kvartalet i år. Detta innebär att Transneft endast kommer att leverera den minimala nivån på 18 miljoner ton (361 000 fat per dag) som står i kontraktet. Denna siffra är betydligt lägre än vad Vitryssland har efterfrågat för 2016. Vitryssland har uppskattat sin ryska råoljeimport för 2016 till 24 miljoner ton.

Vitrysslands president Alexander Lukasjenko gav sin ställföreträdande statsminister Vladimir Semashko i uppgift att underteckna ett slutgiltigt gasavtal med Ryssland innan den 14 september för att bryta de stillastående gasförhandlingarna, men också för att lösa den pågående situationen med råoljeleveranserna.

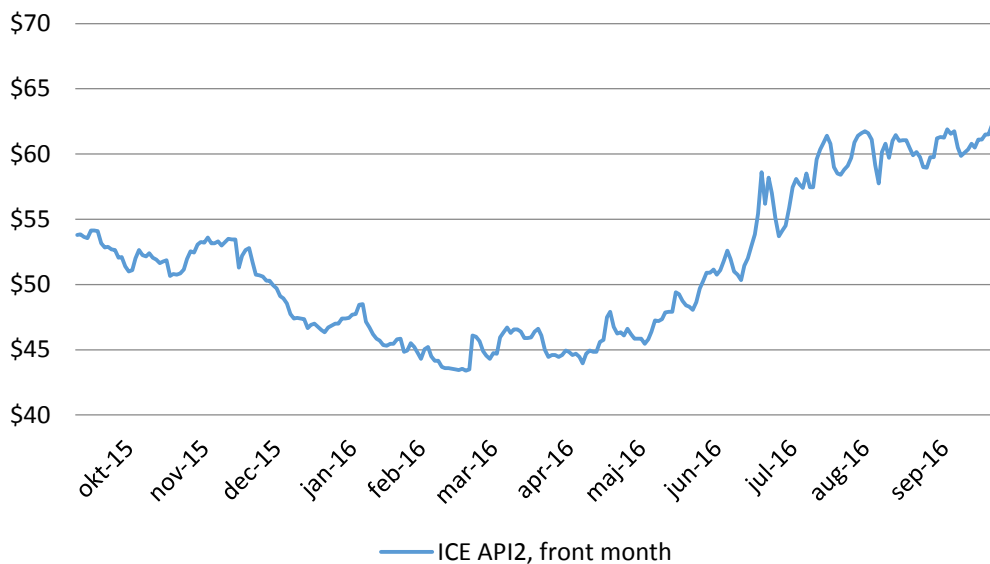
Ryssland säljer för närvarande sin gas till Vitryssland för 132 dollar per 1 000 kubikmeter, men Vitryssland anser att ett pris på 73 dollar per 1 000 kubikmeter är mer rimligt med tanke på det rådande marknadsläget.

Kolmarknaderna

Kolpriserna har de senaste veckorna fått stöd av ett flertal faktorer vilket och kontraktet för nästa månads termin för den europeiska referensen API2 stängde efter fredagens handel på 62,6 dollar per ton, efter att ha haft en generellt ökande trend de två senaste veckorna. En faktor som har bidragit till prisökningen är att efterfrågan på metallurgiskt kol ökat, vilket även ”spillt över” till priserna på energikol eftersom dessa råvaror till stor del är sammanlänkade. En ökad efterfrågan på energikol i Europa för lagerbyggnad inför vintersäsongen har också varit bidragande till prisökningen.

Kolpriserna har globalt sätt även påverkats av ett ökat kolimportbehov från Kina efter att landet i april år minskat antalet dagar som gruvorna tillåts vara i produktion till 276 dagar, vilket är en minskning med 16 procent och beräknas motsvara en produktion på 600 miljoner ton kol. Dock rapporteras det att Kinas största kolproducent, statliga Shenhua, har fått tillstånd att öka sin produktionsnivå inom de dagar som produktionen får vara igång och vissa analytiker tror att det kommer att ske fler eftergifter inför att landet kollager måste fyllas på inför vintern.

Kolpris (USD/ton)

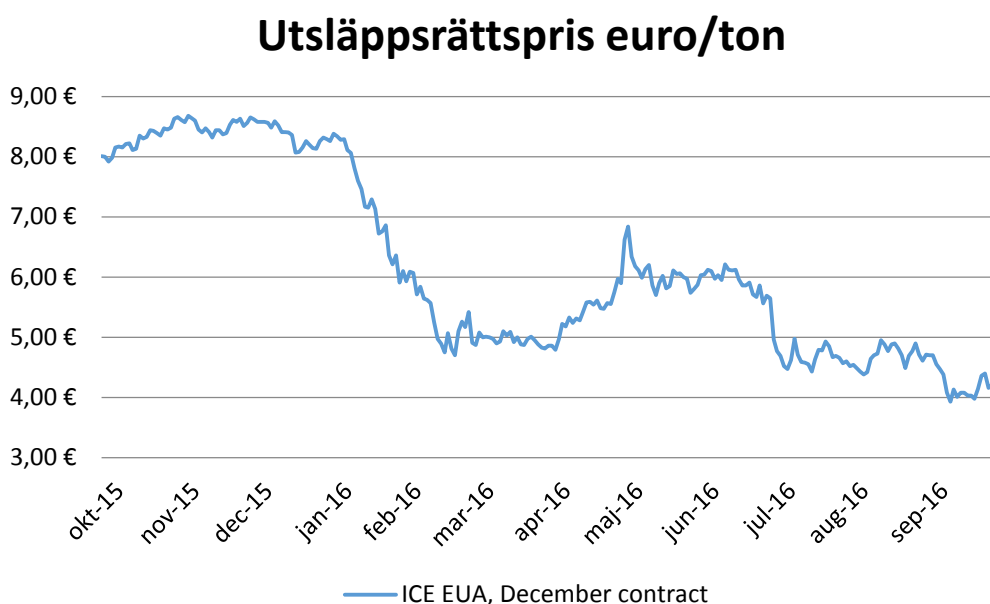

Källa: Montel

Utsläppsrätter

Priset på utsläppsrätter inom det europeiska handelssystemet, ETS, har de senaste två veckorna återhämtat sig något från bottennoteringarna i början av september då priset tidvis låg under 4 euro per ton koldioxid, bland annat till följd av att flera auktioneringar av utsläppsrätter slutat på låga priser. Efter fredagens handel stängde årets decemberkontrakt på 4,54 euro per ton koldioxid.

Framför allt är det ökade marginaler för elproduktion med kolkraft på kontinenten som har givit stöd åt priset, eftersom ökad lönsamhet för kolkraften indikerar en ökad efterfrågan på utsläppsrätter.

Källa: Montel